

راهبردهای فرهنگی موثر بر هویت بخشی محلات منطقه ۵ شهر تهران

مریم چیبائی آقاگلی

کارشناس ارشد رشته برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد الیگودرز دانشکده هنر و معماری

چکیده

یکی از مسئله‌های مهم محله‌های شهری هویت آن‌ها می‌باشد. در بازآفرینی محلات شهری توجه ویژه به ساختارهای اجتماعی و اقتصادی معیشتی مردم بسیار پر رنگ‌تر از مباحث کالبدی است. عدم توجه به ویژگی‌های خاص مکانی و فرهنگی و ارزش‌های بومی و محلی در فرآیندهای توسعه شهری منجر به یکنواختی سیما و ظاهر شهرها شده است و محلات شهری به عنوان مکان تبلور فرهنگ، جایگاه و هویت خود را از دست داده و همچنین جذابیت‌های ناشی از تمایزات مکانی و فرهنگی در این راستا کم رنگ شده است. در این راستا لزوم بازنگری در اقدامات مربوط به بازآفرینی در بافت‌های محلات به منظور استفاده از امکانات و پتانسیل‌ها و ارتقاء حس تعلق و در نتیجه هویت‌مندی محلات احساس می‌گردد. نقش محلات در شهرها به عنوان مکان تبلور فرهنگ جاری در فضا بسیار پررنگ و حائز اهمیت است. این پژوهش به دنبال تحلیل عوامل مؤثر بر ارتقاء هویت محله‌ای بر مبنای شاخص‌های بازآفرینی فرهنگی است. همچنین، مبتنی بر روش مورد پژوهی، محدوده محلات منطقه ۵ شهر تهران به دلیل دارا بودن هویت تاریخی غنی که امروزه در حال از دست دادن هویت محله‌ای خود است، به عنوان نمونه مورد مطالعه انتخاب گردیده است تا درک واقع بینانه‌ای از عوامل مؤثر بر ارتقاء بازآفرینی فرهنگی فراهم آید. بر اساس بازدید میدانی، گفتگوهای اولیه و مدل مفهومی پرسش‌نامه‌های هدفمندی تهیه گردیده است. جهت یافتن روابط متغیرها، برای تجزیه و تحلیل اطلاعات پرسشنامه‌ها، از تکنیک آماری SPSS استفاده شده است. نتایج تحلیل نشان می‌دهد با توجه به چهار معیار اصلی بازآفرینی فرهنگی و شش معیار اصلی هویت محله‌ای و ارتباط قوی بین این معیارها با یکدیگر، می‌تواند به ارتقاء هویت محله‌ای محلات شهری کمک نموده و از این طریق حس تعلق شهروندان را موجب گردد.

واژه‌های کلیدی: راهبرد فرهنگی، هویت بخشی، محلات تهران، منطقه ۵

مطالعات هنر و فرهنگ

دوره ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۸، صفحات ۲۵-۳۹